Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Comisiwn y Cynulliad

Strategaeth Comisiwn y Cynulliad 2014 – 2016

Mai 2014

Cynulliad
Cenedlaethol
Cymru

National
Assembly for
Wales

Cynulliad Cenedlaethol Cymru yw'r corff sy'n cael ei ethol yn ddemocrataidd i gynrychioli buddiannau Cymru a'i phobl, i ddeddfu ar gyfer Cymru ac i ddwyn Llywodraeth Cymru i gyfrif.

© Hawlfraint Comisiwn Cynulliad Cenedlaethol Cymru 2014
Ceir atgynhyrchu testun y ddogfen hon am ddim mewn unrhyw fformat neu gyfrwng cyn belled ag y caiff ei atgynhyrchu'n gywir ac na chaiff ei ddefnyddio mewn cyd-destun camarweiniol na difrïol. Rhaid cydnabod mai Comisiwn Cynulliad Cenedlaethol Cymru sy'n berchen ar hawlfraint y deunydd a rhaid nodi teitl y ddogfen.

Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Comisiwn y Cynulliad

Strategaeth Comisiwn y Cynulliad 2014 – 2016

Mai 2014

Cynulliad
Cenedlaethol
Cymru

National
Assembly for
Wales

Cynnwys

Rhagarweiniad 1

Datganiad o ddiben 1

Nodau strategol 1

Cyflawni Strategaeth y Comisiwn ar gyfer y Pedwerydd Cynulliad 1

Strategaeth y Gyllideb 2

Gwerth am Arian 2

Cynnydd 2011 - 2014 2

Y pum maes blaenoriaeth wedi'u diweddaru 4

01.Galluogi'r Cynulliad i fod mor effeithiol â phosibl drwy'r gefnogaeth a ddarperir gennym, gan gynnwys drwy effaith camau nesaf ein strategaeth TGCh 4

02.Gwasanaethau dwyieithog ehangach 7

03.Gwell ymgysylltu â phobl yng Nghymru 9

04.Gwneud y gorau o'n hystâd 11

05.Y tu hwnt i'r Pedwerydd Cynulliad 12

Sut y byddwn yn cyflawni ac yn sicrhau llwyddiant 14

Rhagarweiniad

Datganiad o ddiben

Cynulliad Cenedlaethol Cymru yw’r corff sy’n cael ei ethol yn ddemocrataidd i gynrychioli buddiannau Cymru a’i phobl, i ddeddfu ar gyfer Cymru ac i ddwyn Llywodraeth Cymru i gyfrif.

Mae Comisiwn y Cynulliad yn gwasanaethu’r Cynulliad Cenedlaethol i feithrin sefydliad democrataidd cryf, hygyrch a blaengar a deddfwrfa sy’n darparu’n effeithiol ar gyfer pobl Cymru.

Nodau strategol

Nodau strategol Comisiwn y Cynulliad yw canolbwynt ein gwaith yn ystod y Pedwerydd Cynulliad, and nid ydynt wedi newid. Ein nodau yw:

– Darparu cefnogaeth seneddol o'r radd flaenaf

– Ymgysylltu â phobl Cymru a hyrwyddo Cymru

– Defnyddio adnoddau’n ddoeth

Cyflawni Strategaeth y Comisiwn ar gyfer y Pedwerydd Cynulliad

Mae'r ddogfen hon yn nodi ein blaenoriaethau ar gyfer y ddwy flynedd sy'n weddill o'r Cynulliad hwn. Mae'n diweddaru ac yn adeiladu ar y ddogfen "Ein Cynllun i Gyflawni Strategaeth y Comisiwn ar gyfer y Pedwerydd Cynulliad" a gyhoeddwyd gennym ym mis Mawrth 2013.

Cyfarfu'r Comisiynwyr ar 3 Ebrill 2014 i drafod y cynnydd a'r cyflawniadau ar sail nodau a blaenoriaethau strategol y Comisiwn ar gyfer newid, arloesi a buddsoddi ers 2011, ac i rannu eu syniadau ynghylch pa bethau eraill yr oedd angen eu gwneud er mwyn iddynt fod yn fodlon eu bod wedi darparu etifeddiaeth gref cyn diddymiad y Pedwerydd Cynulliad yn 2016. Ymgorfforwyd eu casgliadau yn ein blaenoriaethau strategol i ddarparu'r cynllun strategol diwygiedig hwn ar gyfer gweddill y Cynulliad.

Er mwyn cefnogi nodau strategol y Comisiwn, mae gennym bum maes blaenoriaeth diwygiedig ar gyfer newid, arloesi a buddsoddi yn y Cynulliad hwn:

– Galluogi'r Cynulliad i fod mor effeithiol â phosibl drwy'r gefnogaeth a ddarperir gennym, gan gynnwys drwy effaith camau nesaf ein strategaeth TGCh

– Gwasanaethau dwyieithog ehangach

– Gwell ymgysylltu â phobl yng Nghymru

– Gwneud y gorau o'n hystâd

– Bod yn gwbl barod ar gyfer y newid i'r Pumed Cynulliad, a'r heriau newydd a ddaw

Er mwyn cyflawni’r nodau strategol, mae angen inni hefyd barhau i ddarparu’r ystod lawn o weithgareddau busnes o ddydd i ddydd i safon uchel. Mae angen i Gynlluniau Gwasanaeth ac Adolygiadau Rheoli Perfformiad a Datblygiad ddisgrifio’r gweithgareddau, y camau gweithredu a’r prosiectau y mae eu hangen i gyflawni’r gweithgareddau busnes rheolaidd yn ogystal â’r gwaith ar y pum maes blaenoriaeth. Mae gennym raglen uchelgeisiol o

newid, sydd, mewn rhai meysydd, yn gymhleth a sylweddol. Rydym yn sefydlu Rhaglen Trawsnewid Strategol i arwain a rheoli'r newid angenrheidiol i gyflawni rhai o amcanion strategol allweddol y Comisiwn. Bydd hyn yn ein galluogi i flaenoriaethu ein gwaith mewn ffordd fwy strategol a phenodol, er mwyn cyflawni pethau'n gyflym, gan gymryd i ystyriaeth ein blaenoriaethau busnes beunyddiol a phrosiectau allweddol eraill.

Strategaeth y Gyllideb

Yn 2011, pennodd y Comisiwn strategaeth gyllidebol glir ar gyfer gwella capasiti a gallu gwasanaethau'r Cynulliad drwy fuddsoddi yn y canlynol: cymorth i'r Aelodau a'u cyfrifoldebau deddfwriaethol newydd; yr ystâd fel lleoliad ar gyfer Cymru; cyfathrebu a thechnoleg; a'r ffordd rydym yn gweithio fel corff corfforaethol effeithlon. Yn nwy flynedd olaf y Cynulliad hwn, bydd y Comisiwn yn darparu gwasanaethau cryf, costeffeithiol, ar gyfer Aelodau'r Cynulliad o fewn cyllideb dynnach, gan gynllunio trosglwyddiad llyfn a phroffesiynol i'r Pumed Cynulliad.

Gwerth am Arian

Mae gennym hanes cryf o ddarparu gwerth am arian, ac rydym wedi rhagori ar ein targed blynyddol ar gyfer pob blwyddyn o'r Pedwerydd Cynulliad hyd yma. Rydym wedi sicrhau arbedion sylweddol drwy gaffael a rheoli contractau'n gadarn, rydym wedi dod o hyd i feysydd i wneud y gorau o'n heffeithiolrwydd o ran darparu gwasanaethau, ac wedi parhau i wella ein gwybodaeth reoli. Hyd yn hyn, cawsom y rhan fwyaf o'n harbedion drwy reoli swyddi gwag, ac mae ein canran o arbedion eraill yn cynyddu'n raddol (20% yn 2013-14). Yn y blynyddoedd i ddod, rydym yn disgwyl i hyn barhau i fod yn her ac mae angen i ni ddatblygu ein gwybodaeth reoli fwy fyth i helpu i fwrw ymlaen â hyn.

Cynnydd 2011 - 2014

Mae cynnydd rhagorol wedi'i wneud hyd yma yn y Cynulliad hwn, a bu llwyddiannau sylweddol ar draws pob un o'n nodau strategol. Mae rhai o'r uchafbwyntiau i'w gweld yn y diagram canlynol.

Ein prif lwyddiannau o gymharu â'n nodau strategol

2011-2012 | 2012-2013 | 2013-2014

Darparu cefnogaeth Seneddol o'r radd flaenaf

Cymorth Seneddol
-DPP i Aelodau a'u staff cymorth
-Arolwg o'r Aelodau a'u staff cymorth

Busnes y Cynulliad
-System bwyllgorau newydd
- Newidiadau i weithdrefnau'r Cyfarfod Llawn
-Cwestiynau arweinwyr a dadleuon Aelodau unigol

Gwasanaethau dwyieithog
-Deddf Ieithoedd Swyddogol 2012

Pwyllgorau'r Cynulliad
-adolygiad o'r cymorth
-prif ffrydio materion yr UE
-DPP yn canolbwyntio ar graffu a deddfwriaeth

Gwasanaethau Seneddol
-Adnewyddu'r Senedd
-Ymateb i'r adborth yn yr arolwg o'r Aelodau

Cynulliad Dwyieithog
-Y Cynllun Ieithoedd Swyddogol
-Cyfieithu peirianyddol Microsoft

Busnes Seneddol
-Pwyllgorau o'r radd flaenaf
-Ailstrwythuro'r Gyfarwyddiaeth Fusnes
-Ehangu'r gwasanaethau cyfreithiol
-Craffu ariannol – DPP
-Effaith adroddiad Silk
-Mewnbwn rheolaidd gan arbenigwyr yr UE i'r Pwyllgorau

Gwasanaethau i Aelodau
-Dangosyddion perfformiad allweddol
-Y Gwasanaeth Trawsnewid Strategol
-Newidiadau TGCh – BYOD, cysylltiad diwifr.

Ymgysylltu â phobl Cymru a hyrwyddo Cymru

Ymgysylltu â phobl Cymru
-Allgymorth ac ymgysylltu â phwyllgorau
-Y 1,000,000fed ymwelydd â'r Senedd
-Cynllun Cydraddoldeb 2012-16

Digwyddiadau proffil uchel
-Yr Agoriad Brenhinol
-Dathliadau Undeb Rygbi Cymru

Ymgysylltu
-ymhlith 100 uchaf Stonewall
-Hyfforddiant cydraddoldeb i holl staff y Comisiwn
-ymhlith 10 uchaf cyflogwyr y DU sy'n ystyriol o deuluoedd

Hyrwyddo'r Cynulliad
-Ymgyrch menywod mewn bywyd cyhoeddus
-Democratiaeth ar waith
-Ysgol ffilm Casnewydd
-Digwyddiadau croesawu'r arwyr Olympaidd a Pharalympaidd
-Cynnal CALRE
-Lansio siop y Senedd a'r Siop Goffi
-Gwaith sylweddol gan Aelodau'r Cynulliad ar gyfer Pwyllgor y Rhanbarthau yr UE
-Mae'r Llywydd/Cadeiryddion Pwyllgorau yn cael cyfarfodydd rheolaidd gydag Aelodau o Senedd Ewrop a chynrychiolwyr Llywyddiaeth yr UE

Deall y Cynulliad
-Adolygiad ymgysylltu â phobl ifanc
-Mwy o ddefnydd o'r cyfryngau cymdeithasol

Proffil y Cynulliad
-Y Llywydd yn cael ei hurddo'n Fonesig
-Siarter 'Action on Hearing Loss'
-Rhif 11 ymlith 100 uchaf Stonewall yn y DU
-Porthol menywod mewn bywyd cyhoeddus a chynllun datblygu
-Cawcws menywod mewn democratiaeth

Defnyddio adnoddau'n ddoeth

Strategaeth
-Comisiwn newydd
-Nodau strategol
-Effeithiolrwydd y Comisiwn

Adnoddau
-Strategaeth gyllideb 3 blynedd
-Pwyllgorau Archwilio a Thaliadau
-Diogelu enw da drwy'r Penderfyniad newydd

Buddsoddi
-Bwrdd Buddsoddiadau
-Strategaeth TGCh
-Trosglwyddo TGCh
-Lefel 5 y Ddraig Werdd

Meithrin capasiti
-Penodi cynghorwyr annibynnol
-Dau gyfarwyddwr newydd

Pobl a lleoedd
-Safon Aur Buddsoddwyr mewn Pobl
-Cynllun Prentisiaeth
-Gwella'r ystâd
-Penderfyniad parodrwydd TGCh

Y pum maes blaenoriaeth wedi'u diweddaru

01. Galluogi'r Cynulliad i fod mor effeithiol â phosibl drwy'r gefnogaeth a ddarperir gennym, gan gynnwys drwy effaith camau nesaf ein strategaeth TGCh

Nod strategol: Darparu cefnogaeth seneddol o'r radd flaenaf

Bu'r cynnydd yn sylweddol. Ers 1999, mae'r hyder yng ngwaith y Cynulliad wedi tyfu'n aruthrol. Dylem fod yn falch o'n dull gweithredu, ac rydym yn batrwm i eraill ei ddilyn. Wedi dweud hynny, mae llawer rhagor i'w wneud, ac mae ambell her fawr inni yn ystod y ddwy flynedd nesaf i ddarparu cymorth cyson a chryf sy'n cwrdd yn llawn ag anghenion Aelodau unigol a Phwyllgorau'r Cynulliad, er mwyn eu galluogi i weithredu fel Senedd ragorol ar gyfer Cymru.

Beth sydd angen ei wneud	Pryd
Pwyllgorau Sicrhau bod y weledigaeth ar gyfer darparu gwasanaethau o'r radd flaenaf i Bwyllgorau yn ymwreiddio'n drylwyr ym mhob agwedd ar ein cymorth, gan gynnwys: – sicrhau bod y cymorth yr ydym yn ei ddarparu wedi ei asio'n dynn, ac yn cael ei yrru gan y blaenoriaethau a nodwyd gan yr Aelodau; – gwasanaethau hyblyg sydd wedi'u teilwra a'u darparu mewn modd sy'n adlewyrchu'r gofynion ar yr Aelodau ac sydd yn eu galluogi i wneud y defnydd mwyaf effeithlon ac effeithiol o'u hamser; – darparu gwasanaeth dwyieithog, gan gynnwys darparu deunydd briffio ysgrifenedig ar gyfer yr Aelodau yn Gymraeg a Saesneg yn ôl eu hanghenion, fel mater o drefn yn yr holl bwyllgorau, gan ganiatáu i'r Aelodau weithredu yn yr iaith o'u dewis hwy (gweler hefyd nod 2 isod); – lefelau uchel o arbenigedd proffesiynol hyderus a gwybodaeth o ansawdd uchel, hawdd ei chael, ac amserol; – sicrhau bod y gwasanaethau a ddarparwn yn rhai integredig, ac nad oes gennym ddulliau ynysig o weithio, neu arferion mewnol nad ydynt yn helpu neb; – llunio cynllun datblygiad proffesiynol parhaus ehangach ar gyfer cadeiryddion ac aelodau pwyllgorau; a – gweithio gyda'r Llywydd a'r Pwyllgor Busnes i ddarparu opsiynau ar gyfer gwella prosesau a'r cymorth ar gyfer craffu a deddfwriaeth, i'w gweithredu ar ôl mis Mai 2016.	Erbyn hydref 2014

Beth sydd angen ei wneud	Pryd
y Cyfarfod Llawn Yn dilyn yr ymgynghoriad ar ddefnyddio technoleg yn y Siambr, bydd y cyfarpar TGCh yn cael ei ailosod yn raddol lle bo modd, a bydd unrhyw newidiadau sylweddol yn cael eu gwneud yn ystod toriad yr haf 2015, yn amodol ar gyfyngiadau peirianneg.	Yn raddol lle bo modd - newidiadau mawr yn nhoriad yr haf 2015
Byddwn yn adolygu ein system cymorth busnes ar gyfer y Cyfarfod Llawn, boed yn gyflwyno busnes, cynnal y Cyfarfod Llawn neu gofnodi trafodion y Cyfarfod Llawn, a byddwn yn manteisio ar lwyfannau TGCh newydd er mwyn gweithio'n glyfrach a gwneud ein gwybodaeth yn haws i'w chael er mwyn ein galluogi i wasanaethu anghenion yr Aelodau ac ymgysylltu â'r cyhoedd yn well.	Erbyn diwedd mis Ebrill 2016 fan bellaf.
Cofnodi Trafodion Byddwn yn cynnal adolygiad o'r ffordd y byddwn yn cofnodi trafodion y Cynulliad, er mwyn diwallu anghenion yr Aelodau a rhanddeiliaid yn well. Byddwn yn ymchwilio i wahanol ffyrdd o weithio a defnyddio technoleg i wella effeithlonrwydd a gwneud y defnydd gorau o adnoddau; byddwn yn asesu'r cyfleoedd sydd ar gael i ddefnyddio cynnyrch technolegol mewn gwahanol ffyrdd, gan adeiladu ar y cynnydd o ran Senedd.TV a gwneud gweithgareddau'r Cynulliad yn fwy tryloyw ac agored ac yn haws i ymgysylltu â hwy yn y byd digidol.	Erbyn mis Mai 2015
gweithio gydag Aelodau'r Cynulliad a'u staff cymorth Byddwn yn: – adeiladu ar gryfderau ein perthynas ag Aelodau'r Cynulliad ac yn ystyried ymhellach sut i feithrin y berthynas broffesiynol fwyaf effeithiol ag Aelodau'r Cynulliad yn seiliedig ar gyd-barch a dealltwriaeth glir o'u pwysau a blaenoriaethau; – buddsoddi amser ac ymdrech i gyfathrebu ag Aelodau'r Cynulliad i godi ymwybyddiaeth o wasanaethau a llwyddiannau'r Comisiwn, ac i sicrhau ein bod yn deall anghenion Aelodau'r Cynulliad ac yn ymateb iddynt; – rhoi cyfle i'r staff gael gwell dealltwriaeth o anghenion Aelodau'r Cynulliad; – adeiladu ar gysylltiadau presennol a gweithio'n agosach gyda staff cymorth Aelodau'r Cynulliad, er mwyn sicrhau bod eu hanghenion hwy a'n darpariaeth ni wedi'u hasio mor effeithiol ag y bo modd.	Erbyn mis Mawrth 2016

Beth sydd angen ei wneud	Pryd
darparu arbenigedd cyfreithiol	
Parhau â’r gweithgareddau presennol i feithrin gallu mewn drafftio Biliau anllywodraethol, gan gynnwys: – cadw'r trefniant presennol gyda Daniel Greenberg i hyfforddi cyfreithwyr y Comisiwn i ddrafftio'n ddeddfwriaethol yn y gweithle, a darparu gwasanaethau drafftio ei hun pan fo angen er mwyn cwrdd â therfynau amser yr Aelodau; – mynd ati i chwilio am gyfleoedd eraill i ddatblygu sgiliau drafftio, yn enwedig secondiadau yn ystod cyfnodau pan na fydd y Cynulliad mor brysur; – anelu at sicrhau bod dau gyfreithiwr yn y Comisiwn yn fedrus iawn o ran drafftio deddfwriaethol erbyn diwedd y Pumed Cynulliad; Hyfforddi a rhannu gwybodaeth yn fewnol er mwyn gwella sgiliau drafftio y rhan fwyaf o gyfreithwyr eraill y Comisiwn, a defnyddio'r systemau presennol yn effeithlon (ee y feddalwedd bresennol ar gyfer drafftio deddfwriaeth).	Erbyn mis Ebrill 2016
datblygiadau TGCh eraill	
Y cynllun i drosglwyddo'r gwasanaeth TGCh i gael ei gwblhau erbyn diwedd mis Gorffennaf 2014. Wedi hynny, y Comisiwn fydd yn gwbl gyfrifol am ddarparu gwasanaethau TGCh, a bydd wedi dod allan o Atos yn llwyr ac wedi gwahanu oddi wrth Lywodraeth Cymru.	Haf 2014
Gwefan newydd y Comisiwn fydd y cymhwysiad cyntaf i gael ei gyflwyno gan ddefnyddio Microsoft SharePoint - y llwyfan y byddwn yn ei ddefnyddio ar gyfer datblygu a darparu cymwysiadau busnes y Cynulliad yn y dyfodol.	diwedd mis Medi 2014
Bydd y gwaith sylweddol o adnewyddu a disodli seilwaith TGCh y Comisiwn yn gyflawn, a bydd y Comisiwn yn y sefyllfa briodol i ddarparu gwasanaeth TGCh llawer gwell a mwy hyblyg. Un o'r canlyniadau penodol fydd gwella'r gwasanaethau i swyddfeydd etholaeth a swyddfeydd cartref, ee trwy ail-ddarparu cysylltiadau rhyngrwyd	Erbyn diwedd mis Mawrth 2015
Byddwn yn caffael ac yn gweithredu system deleffoni newydd.	Erbyn diwedd mis Mawrth 2015

02. Gwasanaethau dwyieithog ehangach

Nod strategol: Darparu cefnogaeth seneddol o'r radd flaenaf

Mae'r gallu i gymryd rhan yn ddirwystr yn y naill iaith a'r llall mewn sefydliad gwirioneddol ddwyieithog yn ddyhead pwysig i'r Comisiwn. Dylai pobl allu dewis a ydynt am ddefnyddio'r Gymraeg neu'r Saesneg ym mhob elfen o'u gwaith. Rydym ar y trywydd iawn a bu cynnydd sylweddol y llynedd. I fodloni disgwyliadau Aelodau'r Cynulliad a'r cyhoedd, mae angen gwneud rhagor cyn diwedd y Pedwerydd Cynulliad. Erbyn diwedd y Cynulliad hwn, byddwn wedi gweddnewid ein gwaith fel sefydliad gwirioneddol ddwyieithog drwy ddefnyddio technoleg, drwy sefydlu a gweithredu ein Strategaeth Sgiliau Dwyieithog, drwy edrych yn fanylach ar ein hadnoddau staffio, a thrwy ymrwymiad holl staff y Comisiwn i gyflawni'r safonau uchaf o gefnogaeth seneddol i'r Aelodau a'r cyhoedd yn y ddwy iaith.

Beth sydd angen ei wneud	Pryd
Ieithoedd Swyddogol	
Bydd y blaenoriaethau a nodwyd yn ein Cynllun Ieithoedd Swyddogol oll wedi'u cyflwyno, gan gynnwys:	
– treialu papurau briffio dwyieithog wedi'u teilwra ar gyfer gwaith pwyllgor;	Gorffennaf 2014
– darparu holl bolisïau a dogfennau adnoddau dynol yn y ddwy iaith swyddogol;	Parhaus
– pob aelod o staff rheng flaen (gan gynnwys contractwyr arlwyo) yn gallu cyfarch yn y ddwy iaith swyddogol;	Gorffennaf2014
– dolygiad o'r hyfforddiant ieithyddol a ddarperir (gan gynnwys trefniadau contractiol) i wella a theilwra'r gwasanaethau i'r Aelodau, eu staff cymorth, a staff y Comisiwn.	Gorffennaf 2014
Bydd blaenoriaethau newydd yn cael eu pennu rhwng nawr a'r Pumed Cynulliad a fydd yn ein symud ymlaen o'r feddylfryd draddodiadol mai'r prif arwydd o ddarpariaeth ddwyieithog swyddogaethol yw cyfieithu dogfennau, ee	
– ymchwilio i'r posibilrwydd o wneud ystafelloedd cyfarfod ystâd y Cynulliad yn addas ar gyfer cyfieithu ar y pryd, hynny yw gwneud offer is-goch yn rhan barhaol ohonynt, a sicrhau bod cyfieithwyr ar y pryd ar gael, fel y gall yr Aelodau gynnal trafodaethau dwyieithog ag etholwyr, grwpiau trawsbleidiol, digwyddiadau cymdeithasol ac ati;	Mawrth 2015

Beth sydd angen ei wneud	Pryd
– ystyried sefydlu system cyfaill (rhwng aelodau dwyieithog staff y Comisiwn ac Aelodau'r Cynulliad/staff cymorth Aelodau'r Cynulliad) er mwyn darparu cymorth a chyngor ar weithio'n ddwyieithog;	Gorffennaf 2014
– gweithredu dull clir ar draws y Cynulliad ar gyfer negeseuon e-bost dwyieithog fel y gall siaradwyr Saesneg gael gafael ar y testun Saesneg yn gyflym ac yn hawdd;	
– mynd â'r broses o deilwra cymorth ar gyfer papurau briffio dwyieithog gam ymhellach ar gyfer rhai Aelodau fel ein bod yn diwallu anghenion unigol sy'n amrywio o Aelod i Aelod.	
Bydd y sefydliad yn cael ei ystyried yn esiampl da o sefydliad dwyieithog yng Nghymru drwy:	
– newid amlwg yn niwylliant staff y sefydliad sy’n gweithio'n ddwyieithog fel mater o drefn;	Ebrill 2016
– hyfforddiant ymwybyddiaeth iaith ar gyfer pob aelod o staff y Comisiwn - trwy gyfuniad o e-ddysgu a darpariaeth wyneb yn wyneb;	Gorffennaf 2014
– comisiynu pecyn parhaol o hyfforddiant o ran ieithoedd swyddogol;	Tachwedd 2014
– parhau i ymchwilio i gyfieithu peirianyddol a thechnoleg iaith, a buddsoddi ynddynt i wella a symleiddio gweithio'n ddwyieithog;	Parhaus
– ymchwilio i opsiynau ar gyfer darparu cymorth dwyieithog ar gyfer gwaith yr Aelodau yn y Cyfarfod Llawn ar y cyd â'r Swyddfa Gyflwyno, Gwasanaeth y Siambr, a'r Gwasanaeth Cyfieithu a Chofnodi.	

03. Gwell ymgysylltu â phobl yng Nghymru

Nod strategol: Ymgysylltu â phobl Cymru a hyrwyddo Cymru

Roedd y Comisiynwyr o'r farn y bu cynnydd mawr mewn meysydd penodol. Mae'r gwaith a wnaed i ymgysylltu ymhellach â phobl ifanc, a'r ymgyrch menywod mewn bywyd cyhoeddus, yn enghreifftiau cadarnhaol iawn. Fodd bynnag, mae'r Comisiwn am ymgysylltu fwy fyth â'r cyhoedd yn gyffredinol, nid dim ond â grwpiau penodol. Ledled Cymru, ac ar gyfer pob grŵp, maent yn awyddus i ni sicrhau bod pobl Cymru yn gwybod am ddiben y Cynulliad ac yn ei ddeall.

Beth sydd angen ei wneud	Pryd
Lansio ein cynllun diwygiedig ar gyfer ymgysylltu â phobl ifanc - yn seiliedig ar y tair egwyddor graidd o estyn allan, galluogi trafodaeth, a rhoi adborth - a recriwtio pobl sydd â sgiliau penodol ym maes gwaith ieuenctid i ymgysylltu â phobl ifanc a'r tîm addysg.	Gorffennaf 2014
Ystyried comisiynu adolygiad o frand y Cynulliad a gwaith marchnata a chysylltiadau cyhoeddus er mwyn gwerthu'r brand yn fwy rhagweithiol.	Rhagfyr 2014
Parhau i ddatblygu digwyddiadau ar gyfer y cyhoedd i sicrhau proffesiynoldeb sy'n briodol i ddemocratiaeth fodern.	Rhagfyr 2014
Parhau i herio'r cyfryngau cenedlaethol ac ymgysylltu â'r cyfryngau sy'n datblygu i wella'r dulliau o adrodd ar waith y Cynulliad o dan ein hymgyrch Diffyg Democrataidd.	Ebrill 2015
Byddwn yn parhau i ddatblygu ein rhaglen cysylltiadau cyhoeddus i hyrwyddo'r Cynulliad yn fwy effeithiol i bobl Cymru. Byddwn yn dysgu o'n profiadau o ymgysylltu â phobl ifanc ac yn canolbwyntio ar: – gyflawni ein rhaglen allgymorth busnes drwy weithio gyda chwmnïau mwyaf blaenllaw Cymru i godi ymwybyddiaeth o'r Cynulliad; – datblygu rhaglen beilot o weithdai cyn-ddeddfwriaethol i wella ymwybyddiaeth a dealltwriaeth cyfranogwyr o'r broses ddeddfwriaethol, ac annog cyfranogwyr i ymgysylltu â'r broses; – ymgysylltu â grwpiau anodd eu cyrraedd yng ngwaith y Cynulliad trwy wahanol weithgareddau fel gwaith allgymorth mewn pwyllgorau, ymweliadau cymunedol a gwaith partneriaeth, sy'n gydnaws â'n hamcanion cydraddoldeb; – cyflawni rhaglen y Cynulliad o ddigwyddiadau mawr, gan gynnwys yr ymgyrch Menywod mewn Bywyd Cyhoeddus, rhaglen ehangach o ddigwyddiadau haf a'r rhaglen i goffáu'r Rhyfel Byd Cyntaf (gan gynnwys archwilio'r posibilrwydd o gynnal digwyddiadau ym Mrwsel yn Senedd Ewrop a/neu Bwyllgor y Rhanbarthau fel rhan o raglen pum mlynedd y Rhyfel Byd Cyntaf). Byddwn hefyd yn adolygu effeithiolrwydd bws y Cynulliad at ddibenion cysylltiadau cyhoeddus, ac yn ystyried dulliau amgen o godi ymwybyddiaeth o'r Cynulliad a'i waith ledled Cymru.	Rhagfyr 2014

Beth sydd angen ei wneud	Pryd
Rydym yn adolygu'r ffordd yr ydym yn adrodd ar ein gwaith ac yn addasu'r ffordd yr ydym yn pecynnu ac yn lledaenu gwybodaeth fel bod pethau o ddiddordeb mawr yn cael eu rhannu'n fwy eang, ac er mwyn sicrhau bod hyder a pharch yn ein gwaith. Dyma enghreifftiau: – gwneud newidiadau i'r ffordd yr ydym yn ymgysylltu â phobl ifanc, yng ngoleuni canlyniadau'r ymgynghoriad Ymgysylltu â Phobl Ifanc. Bydd newidiadau i'r ffordd yr ydym yn gweithio gyda phobl ifanc yn cael eu cefnogi drwy ddatblygu'r wefan www.dygynulliad.org yn ganolfan ar-lein i bobl gael gwybod beth sy'n digwydd yn y Cynulliad a chyfrannu at fusnes y Cynulliad; – asesu'r cyfleoedd sydd ar gael i gofnodi trafodion y Cynulliad er mwyn gwneud gweithgareddau'r Cynulliad yn fwy tryloyw ac agored ac yn haws ymgysylltu â hwy yn y byd digidol; – defnyddio'r cyfryngau cymdeithasol - drwy'r sianelau presennol a newydd - i ymgysylltu â chynulleidfaoedd newydd a dod o hyd i leisiau newydd i gyfrannu at fusnes y Cynulliad; – gweithio gyda TGCh i ail-ddylunio Senedd.TV i'w wneud yn fwy hygyrch ac yn haws i'w ddefnyddio. Rydym hefyd am ei gwneud yn haws i ddefnyddwyr, fel newyddiadurwyr a blogwyr, i rannu ein cynnwys ar eu llwyfannau eu hunain a dod o hyd i'r wybodaeth sy'n bwysig iddynt hwy a'u hardal. Bydd cyfleuster clipio yn galluogi defnyddwyr i ddewis ac ymgorffori cwestiynau penodol, eitemau, areithiau ac ati; – gwneud mwy o ddefnydd o ffurfiau gweledol fel gwybodaeth ar ffurf graffeg, a fideos, i rannu gwybodaeth. Byddwn yn parhau i fonitro ac adolygu effaith ein cysylltiadau â'r cyfryngau, gan gynnwys ein partneriaeth newydd gyda chanolfannau cyfryngau hyperleol yng Nghymru, ac yn addasu ein strategaeth fel y bo'r angen.	Parhaus
Byddwn yn parhau i hyrwyddo Cymru a gwaith y Cynulliad drwy gysylltiadau eang yn yr UE ac yn rhyngwladol, gan gynnwys gwaith yn uniongyrchol ym Mrwsel a gwaith cysylltiedig yng Nghymru a rhannau eraill o'r DU. Mae hyn yn cynnwys gwaith cynrychiolwyr y Cynulliad ar Bwyllgor y Rhanbarthau, ASEau Cymru, sefydliadau'r UE (gan gynnwys y berthynas agos â Swyddfa'r Comisiwn Ewropeaidd yng Nghymru, a chynrychiolaeth Senedd Ewrop yn y DU), cymryd rhan yn CALRE, Fforwm EC yn y DU, BIPA a CPA; drwy gysylltiadau dwyochrog eraill â seneddau, cynulliadau deddfwriaethol, a rhwydweithiau a chynrychiolwyr yr UE. Byddwn yn gwneud y mwyaf o gyfleoedd i godi ymwybyddiaeth o'r gwaith hwn, gan gynnwys cymryd rhan yng nghynadleddau'r UE/cynadleddau rhyngwladol a fforymau eraill. Byddwn yn ystyried defnyddio ein cysylltiadau yn y DU a'r UE, a'n cysylltiadau rhyngwladol i feincnodi gwaith y Cynulliad, er mwyn ein galluogi i gyflawni'n ystyrlon ar yr amcan o sefydlu pwyllgorau o'r radd flaenaf.	Parhaus
Byddwn yn archwilio cyfleoedd ar gyfer gweithio ar y cyd â sefydliadau eraill yng Nghymru (a thu hwnt) ar fentrau sy'n hyrwyddo democratiaeth ddatganoledig, fel ffordd o godi proffil gwaith y Cynulliad yng Nghymru yn ogystal â bod yn gyfle i ddysgu/meincnodi ar y cyd. Byddwn yn cyfarfod â'r Cyngor Prydeinig i edrych ar gyfleoedd ariannu posibl o dan raglen Erasmus+ yr Undeb Ewropeaidd.	Gorffennaf 2014

04. Gwneud y gorau o'n hystâd

Nod strategol: Defnyddio adnoddau'n ddoeth

Unwaith eto, cafwyd llwyddiannau sylweddol, ac mae gan Ystâd y Cynulliad eisoes ddelwedd broffesiynol sydd wedi gwella'n aruthruol. Yr heriau allweddol nesaf fydd cynaliadwyedd, a sicrhau bod swyddfeydd Aelodau'r Cynulliad a'u staff cymorth o safon uchel yn gyson.

Beth sydd angen ei wneud	Pryd
Rydym wedi gostwng 32% ar ein hallyriadau carbon (o gymharu â 2008/09), a'r nod yw ei ostwng 40% erbyn 2015. Rydym yn parhau'n obeithiol bod y cynlluniau presennol yn golygu y byddwn bron â chyrraedd y targed o 40% erbyn 2015.	Rhagfyr 2015
Cyflwyno map llwybr lleihau carbon i'r Comisiwn ym mis Mehefin 2014 a fydd yn nodi opsiynau yn y dyfodol (i fynd â ni y tu hwnt i 2015) i'r Comisiwn eu hystyried wrth gefnogi ei ymrwymiad i sicrhau ein bod yn niwtral o ran carbon.	Mehefin 2014
Datblygu rhaglen fuddsoddi dymor hir (rhaglen dreigl) wedi ei blaenoriaethu ar gyfer yr ystad, a'r rhaglen honno wedi'i chymeradwywyo gan y Bwrdd Buddsoddi. Bydd hyn yn sicrhau bod ein hystâd yn parhau i fod yn addas at y diben, yn adlewyrchu sefyllfa'r Cynulliad yn genedlaethol ac yn rhyngwladol, ac yn rhoi lle canolog i'r Senedd a'r Pierhead ym mywyd cyhoeddus Cymru.	Gorffennaf 2014
Cyflwyno cynigion (trwy ddefnyddio arbenigedd allanol) i wella profiad ein hymwelwyr, er mwyn: ategu strategaeth ymgysylltu ehangach y Comisiwn; gwneud defnydd priodol o TGCh; sicrhau bod y wybodaeth a ddarparwn yn berthnasol, yn ddiddorol ac yn cael ei diweddaru'n rheolaidd; sefydlu gwell cyfleoedd manwerthu yn siop y Cynulliad.	Hydref 2014
Rhoi sylw i faterion o ran swyddfeydd yr Aelodau Cynulliad a'u staff cymorth, gan gynnwys: – adolygu'r opsiynau ar gyfer gwneud swyddfeydd Aelodau'r Cynulliad yn seinglos; – sicrhau bod yr holl ddodrefn yn swyddfeydd Aelodau'r Cynulliad yn addas at y diben; – ystyried opsiynau creadigol ar gyfer ailwampio'r cyfleusterau swyddfa ar gyfer Aelodau'r Cynulliad a'u staff yn y dyfodol.	Mawrth 2015

05. Y tu hwnt i'r Pedwerydd Cynulliad

Cynllunio at y dyfodol, gan gynnwys trosglwyddo i'r Pumed Cynulliad, yr Agoriad Brenhinol, y Bwrdd Taliadau, strategaethau cyllidebol y dyfodol, newid cyfansoddiadol y dyfodol.

Beth sydd angen ei wneud	Pryd
Bydd pecyn y Bwrdd Taliadau o benderfyniadau o ran cydnabyddiaeth a chymorth ariannol yr Aelodau yn y Pumed Cynulliad ar gael erbyn gwanwyn 2015. Bydd y Comisiwn yn cyflwyno sylwadau i'r Bwrdd Taliadau i'w wneud yn ymwybodol o flaenoriaethau'r Comisiwn ar gyfer datblygiad strategol y Cynulliad, gan adlewyrchu materion o bwys i Aelodau'r Cynulliad, fel cyfathrebu lleol â'u hetholwyr.	Gwanwyn 2015
Bydd ein hymateb i unrhyw newid yn sefyllfa gyfansoddiadol y Cynulliad yn drylwyr ac wedi'i gynllunio'n dda. Byddwn wedi sefydlu arbenigedd a chapasiti yn barod ar gyfer arfer pwerau a chyfrifoldebau newydd. Nid ymateb yn unig y byddwn - byddwn yn gweithio gyda rhanddeiliaid allweddol, ac yn sicrhau bod buddiannau'r Cynulliad yn cael eu hyrwyddo i ddylanwadu ar y newid yn nhirwedd gyfansoddiadol y DU a datganoli pwerau newydd i'r Cynulliad.	Erbyn Gwanwyn 2016
Byddwn wedi adolygu'r holl feysydd allweddol fel ein bod yn barod i roi i'r Comisiwn nesaf a'r Pwyllgor Busnes y cyngor gweithredol a gweithdrefnol sydd ei angen arnynt i fwrw iddi o'r dechrau'n deg. Un enghraifft o hyn yw'r gwaith bydd y Pwyllgor Busnes yn ei wneud o ran adolygu meysydd penodol o weithdrefnau a Rheolau Sefydlog.	Ebryn mis Ebrill 2016
Bydd y cynlluniau ar gyfer sefydlu'r Pumed Cynulliad a datblygiad proffesiynol parhaus yn cael eu teilwra ar gyfer anghenion Aelodau Cynulliad unigol, a bydd hyfforddiant gorfodol yn cael ei drefnu ar gyfer deiliaid swydd.	Ebryn mis Ebrill 2016
Caiff opsiynau eu datblygu ar gyfer cyflwyno arferion neu draddodiadau newydd i drafodion y Cynulliad, a brand a symbolaeth priodol i gyfleu awdurdod Swyddfa'r Llywydd.	
Bydd y penderfyniadau am yr Agoriad Brenhinol yn cael eu dirprwyo i swyddogion a'r Llywydd.	
Mae'r Comisiwn yn dymuno cyhoeddi Adroddiad Etifeddiaeth, gan gynnwys syniadau y gall Comisiwn y Pumed Cynulliad eu hystyried ar gyfer y dyfodol.	

Beth sydd angen ei wneud	Pryd
Rheolaeth ariannol ar draws y sefydliad	
Byddwn yn hwyluso proses esmwyth o drosglwyddo i'r Comisiwn nesaf drwy fod â strategaethau yn eu lle ar gyfer darparu adnoddau yn y Pumed Cynulliad, gan gynnwys: – cynllunio'r gweithlu a chapasiti yn ddigon buan i ddarparu'r sgiliau priodol, yn y lle priodol, ar yr adeg briodol, gyda cyn lleied o gostau â phosibl; – gwella'r broses o arfarnu opsiynau trwy ddadansoddi cost y lefelau gwasanaeth a'r galw amdano; – pwysleisio gwerth am arian i ddangos sut yr ydym yn darparu mwy gyda llai a dangos sut y mae'r buddiannau a wireddwyd yn cael eu rheoli, eu monitro a'u hadlewyrchu mewn cyllidebau; – parhau i fod yn dryloyw, a bod yn glir ynghylch sut y gwariwyd ein cyllid yn y Pedwerydd Cynulliad; – pwysleisio ein hanes o wneud y defnydd gorau o'r adnoddau sydd ar gael drwy alldro ariannol, targedau dangosyddion perfformiad allweddol, a chynllunio hyblyg.	Ebryn mis Ebrill 2016

Sut y byddwn yn cyflawni ac yn sicrhau llwyddiant

Mae gennym enw da am sicrhau perfformiad o ansawdd uchel. Mae ein meysydd blaenoriaeth wedi'u cynllunio i sicrhau bod hynny'n parhau a'n bod yn bodloni disgwyliadau Aelodau, y staff a'r cyhoedd.

Mae'r ffordd yr ydym yn gwneud ein swyddi hefyd yn bwysig iawn. Drwy ein gwaith, disgwylir i bob un ohonom:

– weithredu gan roi sylw llawn i'n cyfrifoldebau ym maes cydraddoldeb, gan barchu pawb a thrin pawb yn deg;

– darparu pob agwedd ar gyfrifoldebau'r Comisiwn yn gyflym, gydag arbenigedd proffesiynol ac ethos gwasanaeth cadarn;

– gosod safonau uchel a chadw ein haddewidion;

– bod yn agored a thryloyw, gwneud ein hunain yn agored i graffu manwl o bob tu, a darparu tystiolaeth y gellir ei mesur o'r hyn a gyflawnwyd gennym;

– dangos ein hymrwymiad gwirioneddol i ddemocratiaeth seneddol yng Nghymru a'n balchder yn y Cynulliad.

Caiff Cynlluniau Gwasanaethau eu llunio bob blwyddyn ac mae ganddynt gysylltiad uniongyrchol â chyflawni nodau strategol y Cynulliad. Maent yn cynnwys ystyried y risgiau o ran cyflawni'r amcanion yn ogystal â chyfleoedd i wella'r ffordd y caiff gwasanaethau eu darparu drwy gydweithio â gwasanaethau eraill. Maent yn sail i ddatblygu adolygiadau rheoli a datblygu perfformiad unigolion fel bod pawb yn deall sut y mae eu hamcanion hwy yn cyd-daro â nodau ac amcanion y sefydliad.

Mai 2014